

Artikel i Länstidningen Östersund 2024-07-05 angående den aktuella "Fäbodveckan 2024" och ett besök på Skalbodarna i Skärvången hos Åke och Anna Eriksson.

Artikeln här återgiven av föreningen Jämtland Härjedalen Fäbodkultur och utmarksbruk, www.fabod.nu

<https://www.ltz.se/2024-07-05/ett-kulturarv-i-forandring-visas-upp-under-fabodveckan/>

Ett kulturarv i förändring visas upp under fäbodveckan

5 juli 2024 08:00

Under veckan har den första fäbodveckan arrangerats i länet.

Besök på fäbodar, föreläsningar och kulturvandringar har varit några av programpunkterna som besökare fått ta del av.

I Skalbodarna öppnade Åke och Anna Eriksson sin fäbod för allmänheten att besöka under en dag.

– Det är trevligt att hålla fäboden och kulturen kring den levande, säger Åke Eriksson.

Under veckan har fäbodkulturen uppmärksammats runt om i länet då Fäbodföreningen Jämtland Härjedalen, Eldrimner och Länsstyrelsen Jämtlands län arrangerat Fäbodveckan.
Bild: Håkan Luthman

Fäbodveckan har tidigare funnits på andra håll i landet men det är första gången som veckan arrangeras i länet.

Förutom att besöka öppna fäbodar har besökare haft möjlighet att lära sig mer om biologisk mångfald och skötsel av skogen vid fäboden genom föredrag och föreläsningar.

Att

försöka tyda inristningar på gamla fäbodbyggnader kan vara en tålamodsprövande syssla.
Bild: Håkan Luthman

I Skalbodarna, några kilometer ifrån Skärvången, har Åke och Anna Eriksson öppnat sin fäbod för besökare.

Under sommaren flyttar de alla sina köttdjur från gården i Skärvången till Skalbodarna så korna och kalvarna får beta i omgivningarna.

– Vi har uppemot 40 djur som vistas här mellan midsommar och älgjakten och de trivs väldigt bra med det som det verkar, säger Åke Eriksson.

Åke Eriksson har över 100 hektar stängslat kring Skalbodarna. ”Det kan bli långa promenader om det har gått sönder någonstans”, säger han.

Bild: Håkan Luthman

Samtliga djur är korsningar mellan hereford och fjällras.

Kring fåboden har Åke Eriksson stängslat över 100 hektar betesmark.

– Jag har elstängsel som drivs med solceller och jag mäter strömmen varje dag så jag vet att ingenting har hänt. Ibland har någon ren eller annat djur gått igenom stängslet och då får jag leta upp var det är någonstans. Det kan ibland bli ganska långa promenader för att lokalisera var det är trasigt, säger han.

Vad är fördelen med att ha djuren på fåbod under sommaren?

Huvudbyggnaden i Skalbodarna är nybyggd på 80-talet men så mycket som möjligt har bevarats och ingår i interiören. Sängen fanns i den ursprungliga byggnaden från mitten av 1800-talet.

Bild: Håkan Luthman

– Det är väldigt stor efterfrågan på betesmark kring Skärvången och här har vi stora arealer med fantastiskt bete för våra djur. Det är dessutom trevligt att hålla fäboden, och kulturen kring den, levande, säger Åke Eriksson.

Fäbodkultur har funnits med på Sveriges nationella förteckning över immateriella kulturarv sedan 2015 och innefattar bland annat djurhållning och mjölkproduktion i utmarker, som kunskaper rörande bebyggelsen, maten och redskapen som används i fäbodlivet.

Under fäbodveckan har allmänheten möjlighet att lära sig om ett av våra största kulturarv.
Bild: Håkan Luthman

Cirka 200 fäbodbrukare är medlemmar i Förbundet Svensk Fäbodkultur varav ett 20-tal i länet. Det utmärkande för driften är en resursanvändning som främjar biologisk mångfald, i och med bevarandet av arter som är knutna till just den specifika miljön.

I Skalbodarna förädlas ingen mjölk eftersom korna är slaktdjur. Det kärnas ingen mjölk och tillverkas ingen ost, sysslor man ofta tänker sig görs på fäbodar.

Anna Eriksson på Skalbodarna.

Bild: Håkan Luthman

– Det går att driva en fåbod utan mjölkkor och getter och lägga en större vikt vid betesdriften. Tiden förändras och även fåbodbruket tycker jag kan moderniseras inom vissa ramar, säger Åke Eriksson.

Kalven Bella, endast två veckor gammal, ser ut att trivas på buan omgiven av de äldre korna som ser till att allt är bra.

Bild: Håkan Luthman

Buan har heller ingen kaféverksamhet eller öppet för besökare under sommaren, vilket gjort den till en anonym fäbod även för de som bor i bygden.

– Jag ser buan som en del i vår verksamhet med djuruppfödning, snarare än ett ställe för turister och kafégäster, säger Åke Eriksson.

Själva evenemanget fäbodveckan finansieras av kulturmiljöbidrag, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Åtgärdsprogram för hotade arter.

På väggarna i den nya byggnaden i Skalbodarna finns gamla fotografier som visar hur den ursprungliga fastigheten såg ut.

Bild: Håkan Luthman

Håkan Luthman

hakan.luthman@ltz.se